

HÅND OG HÅNDLEDD

Relevante undersøkelser:

Røntgen 🚫

- Primærutredning.
- Førstevalg ved klinisk mistanke om fraktur, luksasjon, infeksjon, tumor/malignitet, artrose/artritt.
- Fremmedlegeme (metall og stein). Glass og treflis ses ikke på røntgen.

MR

- **Husk at røntgen er primærutredning.**
- MR kan vurderes dersom man ikke oppnår diagnostisk avklaring ved røntgen.
- Klinisk mistanke om okkulte frakturer ikke synlig på røntgen. F.eks. scaphoidfraktur.
- Ved klinisk mistanke om bløtvevspatologi eller intraartikulær patologi.

CT 🚫🚫

- Etter råd fra ortoped eller radiolog. Vanligvis ikke en undersøkelse i førstelinjetjeneste.

Ultralyd

- Bruk av ultralyd er avhengig av lokale forhold med tanke på tilgjengelighet og kompetanse.
- Fremmedlegeme. Ultralyd kan også påvise plast- og tregjenstander.
- Palpabel kul < 5 cm der man ikke mistenker malignitet.
- For muskel-skjelett ultralyd ved Stavanger Universitetssjukehus, [følg lenken](#).

Bilediagnostikk anbefales ikke ved:

-

Informasjon i radiologihenvisningen:

Om pasienten:

Kort om det aktuelle: Årsak til at pasienten blir henvist, symptomer. Også tidligere sykdommer, risikofaktorer.

Funn og fakta:

Kort om viktige, aktuelle funn ved undersøkelsen, aktuelle blodprøver, tidligere radiologiske undersøkelser.

Klinisk problemstilling:

Tentativ diagnose, hva mistenkes, hva ønsker man å få undersøkt.

Referanser:

- [Nasjonal retningslinje for hånd og håndledd på Helsebiblioteket](#)
- [ACR Appropriateness Criteria®, American College of Radiology – Chronic Wrist Pain](#)
- Rådene er ikke uttømmende.
- Erfaringsbasert konsensus. Rådene er utviklet gjennom et tverrfaglig samarbeid mellom fastleger, radiologer og radiografer i Helse Vest.

Strålingsnivå sammenlignet mot naturlig bakgrunnsstråling i Norge (3 mSv/år)

Undersøkelse	Strålingsnivå	Kilde
Røntgen hånd og håndledd ☢	<1 dag - 2 uker	Mettler Jr, F. A., Huda, W., Yoshizumi, T. T., & Mahesh, M. (2008). Effective doses in radiology and diagnostic nuclear medicine: a catalog. Radiology, 248(1), 254-263.
CT hånd og håndledd ☢☢	2 måneder	Cross, T. (2012). Diagnostic imaging: radiation exposure and safety considerations. MedicineToday 2012; 13(9): 72-75. Hentet fra: https://www.stadiumclinic.com.au/pdf/diagnostic-imaging-radiation-exposure-safety-considerations.pdf

Skala for relativt strålingsnivå

Relativt Strålingsnivå	Effektiv dose	Tilsvarende tid med naturlig bakgrunnsstråling *
☢	Mindre enn 0.1 mSv	1 – 2 uker
☢☢	0.1 – 1.0 mSv	2 uker – 3 måneder
☢☢☢	1.0 – 10 mSv	3 måneder – 3 år
☢☢☢☢	10 – 30 mSv	3 – 10 år
☢☢☢☢☢	30 – 100 mSv	10 – 30 år

* Naturlig bakgrunnsstråling i Norge tilsvarener omtrent 3 mSv per år
OBS! Er undersøkelsen berettiget skal ikke antall ikoner påvirke valg av modalitet. Les mer om berettigelse på DSA.no